

ZAGREBINSPEKT d.o.o. Mostar, Rudarska 247, 88000 Mostar, BiH
e-mail: info@zgi.eu, web: www.zgi.eu
tel.: +387 36 33 42 80

Naručitelj: FIS d.o.o. Vitez
Poslovni centar 96
72250 Vitez
Bosna i Hercegovina

Objekt: Poslovno proizvodni kompleks
Poslovni centar 96
72250 Vitez
Bosna i Hercegovina

Plan upravljanja otpadom

Voditelj tima:
Sandro Zovko, dipl. inž. el.

Suradnici:
Nikica Zovko, dipl.ing.str.
Sanda Zorić, dipl.ing.sig.
Ivana Čuljak, dipl.ing.građ.
Borjana Pogarčić, mag.ing.kem.
Petar Barišić, mag.biol. i kem.

Broj tehničke dokumentacije:
01-2-1-80-V/23

Direktor:
Sandro Zovko, dipl.ing.el.

Datum:
Svibanj, 2023. godine

Sadržaj

1.	UVOD	3
1.1.	Definicije	5
1.2.	Održivi razvoj i upravljanje otpadom.....	7
2.	DOKUMENTACIJA O OTPADU KOJI PROIZVODI PODUZEĆE (porijeklo, vrste otpada u skladu sa listom otpada, sastav, količina);	9
3.	MJERE ZA SPRJEČAVANJE PROIZVODNJE OTPADA	13
4.1.	Mjere za sprječavanje proizvodnje otpada pri održavanju mehanizacije.....	14
4.2.	Mjere za sprječavanje nastanka proizvodnog otpada koji je po prirodi i sastavu sličan komunalnom	14
4.	ODVAJANJE OTPADA	15
5.	METODE TRETMANA I KONAČNOG ODLAGANJA	16
6.	OSOBA OVLAŠTENA ZA POSLOVE UPRAVLJANJA OTPADOM	17

1. UVOD

Pojam otpad podrazumijeva nešto odbačeno, nešto što trenutnom vlasniku više nije potrebno ali to želi odložiti ili zbrinuti na za to predviđena mjesta, odnosno ponovno upotrijebiti ako je prerada moguća. Otpad je raznovrstan i iskoristiv te se uz njega često veže pojam „sekundarna sirovina“.

Prema *Direktivi 2008/98/EZ* o otpadu, otpad se definira kao svaka tvar ili objekt što ga posjednik odbaci, namjerava odbaciti ili je dužan odbaciti. Upravljanje otpadom u Federaciji Bosne i Hercegovine je definirano *Zakonom o upravljanju otpadom* („Službene novine Federacije BiH“, broj 33/03, 72/09 i 92/17), a obuhvaća funkcije sakupljanja, transfera, tretmana, reciklaže, ponovne upotrebe i odlaganja otpada.

Shodno članku 3. *Zakona o upravljanju otpadom* („Službene novine Federacije BiH“, broj 33/03, 72/09 i 92/17), zbog postizanja cilja i pravodobnog sprječavanja zagađenja i smanjenja posljedica po zdravlje ljudi i okoliša, upravljanje otpadom obavlja se na način koji osigurava:

- minimalno nastajanje otpada, s posebnim naglaskom na minimiziranje opasnih značajki takvog otpada;
- smanjenje nastalog otpada po količini, posebice uzimajući u obzir optičaj otpada;
- tretiranje otpada na način kojim se osigurava povrat iskoristivog materijala iz njega;
- spaljivanja ili odlaganja otpada na odlagališta na okolišno prihvatljiv način onih vrsta otpada koje ne podliježu povratu sastavnica, ponovnoj uporabi ili proizvodnji energije.

Pri utvrđivanju prvenstva uzeti će se u obzir:

- ekološke prednosti,
- tehnička provedivost za korištenje nabolje raspoložive tehnologije,
- ekonomska provedivost.

Upravljanje otpadom obavljat će se na način poduzimanja svih neophodnih mjera koje osiguravaju tretman i odlaganje otpada bez ugrožavanja zdravlja ljudi i bez stvaranja štete ili uzrokovanja značajnog rizika po okoliš, a naročito:

- bez rizika po sastavnice okoliša; vodu, zrak, tlo, biljni i životinjski svijet,
- bez ometanja putem buke i/ili mirisa,
- bez štetnog utjecaja po okoliš ili područja od posebnog značaja.

U Članu 5. *Zakona o upravljanju otpadom* („Službene novine Federacije BiH“, broj 33/03, 72/09 i 92/17), definirana su načela upravljanja otpadom:

1. *Prevenција*– izbjegavanje nastajanja otpada ili smanjivanje količine i štetnosti nastalog otpada kako bi se smanjio rizik po zdravlje ljudi i okoliš i izbjegla okolišna degradacija;
2. *Mjere opreza*– sprječavanje opasnosti ili štete po okoliš koji uzrokuje otpad, poduzimanje mjera, čak iako nije na raspolaganju potpuna znanstvena podloga;
3. *Odgovornost proizvođača otpada*– proizvođač je odgovoran za odabir najprihvatljivijeg okolišnog rješenja prema značajkama proizvoda i tehnologiji proizvodnje, uključujući životni ciklus proizvoda (LCA) i korištenje najprihvatljivije raspoložive tehnologije;
4. *Princip zagađivač plaća* – proizvođač ili vlasnik otpada snosi sve troškove prevencije, tretmana i odlaganja otpada, uključujući brigu nakon uporabe i monitoring. Proizvođač je financijski odgovoran za preventivne i sanacijske mjere uslijed šteta po okoliš koje je prouzrokovao ili će ih najvjerojatnije prouzročiti;
5. *Blizina*– tretman ili odlaganje otpada treba se obavljati u najbližem odgovarajućem postrojenju ili lokaciji, uzimajući u obzir okolišnu i ekonomsku profitabilnost;
6. *Regionalnost*– razvoj tretmana otpada i izgradnja objekata za njegovo odlaganje treba se obavljati na način pokrića potrebe regije i omogućavanja samoodrživosti izgrađenih objekata.

Sve se aktivnosti trebaju poduzimati na način da imaju neznatan utjecaj na okoliš i ljudsko zdravlje, smanjuju opterećenje i korištenje okolišnih resursa, ne ugrožavaju ljudsko zdravlje, ne zagađuju okoliš, smanjuju količine i štetne utjecaje otpada, promiču ponovno korištenje i reciklažu te sigurno odlaganje otpada. Proizvedeni otpad se koristi u ponovnom proizvodnom procesu ako je ekološki koristan, tehnički izvodiv i ekonomski opravdan. Otpad se odlaže isključivo u slučaju kada nije moguće korištenje njegovog materijala i/ili energije u postojećim tehničkim i ekonomskim uvjetima te ukoliko su troškovi ponovnog korištenja nerazumno visoki u usporedbi s troškovima odlaganja.

Proizvođač je dužan ekokonstruirati proizvod i ambalažu, koristiti tehnologije i razvijati proizvodnju na način koji najučinkovitije koristi materijale i energiju, stimulira ponovno korištenje i reciklažu proizvoda, a na kraju životnog ciklusa proizvoda promovirati okolišno održiv tretman, korištenje i odlaganje. Također, proizvođač je dužan koristiti takve sirovine i

osnovne materijale, poluproizvode i ambalažu koji smanjuju uporabu energije, a čijom se uporabom smanjuje proizvodnja otpada i uporaba ambalaže koja traje duže i ne ugrožava okoliš kada postane otpad.

1.1. Definicije

Neki od pojmova koji se koriste u izučavanju i rješavanju problema otpada su navedeni u sljedećoj tablici.

Tablica 1 Pojmovi iz oblasti upravljanja otpadom

"otpad"	- sve tvari ili predmete koje vlasnik odlaže, namjerava odložiti ili se traži njihovo odlaganje sukladno jednom od kategorija otpada navedenoj u listi otpada i utvrđenoj u provedbenom propisu.
"komunalni otpad"	- otpad iz kućanstva, otpad koji nastaje čišćenjem javnih površina i otpad koji je po svojim svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, a koji nastaje u gospodarstvu, ustanovama i uslužnim djelatnostima.
"tehnoški otpad"	- otpad koji nastaje u proizvodnim procesima u industriji, gospodarstvu, poljoprivredi i obrtu, a po sastavu i svojstvima se razlikuje od komunalnog otpada.
"biorazgradivi otpad"	- svaki otpad ili dio otpada koji podliježe anaerobnoj ili aerobnoj razgradnji.
"opasan otpad"	- otpad koji sadrži tvari sljedećih značajki: eksplozivnost, reaktivnost, zapaljivost, nadražljivost, štetnost, toksičnost, infektivnost, kancerogenost, korozivnost, mutagenost, teratogenost, svojstvo otpuštanja otrovnih plinova kemijskom reakcijom ili biološkom razgradnjom.
"neopasan otpad"	- otpad koji nema neku od značajki opasnog otpada, odnosno nema ni jedno od 14 svojstava nabrojanih u Aneksu III Direktive o otpadu.
"inertni otpad"	- otpad koji nije podložan značajnim fizičkim, kemijskim ili biološkim promjenama; ne rastvara se, ne sagorijeva ili na drugi način fizički ili kemijski reagira, nije biološki razgradiv ili ne utječe nepovoljno na druge tvari s kojima dolazi u kontakt na način koji može dovesti do zagađenja okoliša ili ugrožavanja zdravlja ljudi.
"vlasnik"	- proizvođač otpada i fizička ili pravna osoba koja posjeduje otpad.
"proizvođač"	- bilo koja osoba čijom se djelatnošću proizvodi otpad (izvorni proizvođač), i/ili bilo koja osoba koja obavlja predtretman, sortiranje ili druge operacije koje dovode do promjene fizičkih svojstava ili sastava otpada.

Naručitelj:	Objekt:	Broj Plana:	Datum izrade:
FIS d.o.o. Vitez	Poslovno - proizvodni kompleks	01-2-80-V/23	svibanj, 2023.

- "odlagač" - bilo koje osoba kojoj se isporučuje otpad ili koja obavlja odlaganje takvog otpada.
- "operator" - fizička ili pravna osoba odgovorna za bilo koju vrstu aktivnosti upravljanja otpadom.
- "upravljanje otpadom" - sustav djelatnosti i radnji vezanih za otpad, uključujući prevenciju nastanka otpada, smanjivanje količine otpada i njegovih opasnih značajki, tretman otpada, planiranje i nadzor djelatnosti i procesa upravljanja otpadom, transport otpada, uspostavu, rad, zatvaranje i održavanje uređaja za tretman otpada nakon zatvaranja, monitoring, savjetovanje i edukaciju u vezi s djelatnošću i radnjama upravljanja otpadom.
- "tretman" - fizički, termički, kemijski ili biološki procesi, uključujući sortiranje, koji mijenjaju značajke otpada s ciljem smanjivanja količine ili opasnih svojstava, olakšavaju upravljanje ili povećavaju povrat sastavnica otpada.
- "povrat sastavnica" - povrat materijala i energije iz iskorištenih proizvoda ili otpada u gospodarski sustav primjenom određenog tehnološkog postupka ili spaljivanjem.
- "ponovna uporaba" - bilo koji postupak kojim se ambalaža ponovno puni ili koristi za istu svrhu za koju je prvotno zamišljena.
- "skupljanje otpada" - prikupljanje, razvrstavanje i/ili miješanje otpada u svrhu prijevoza.
- "skladištenje otpada" - privremeni smještaj otpada u građevini za skladištenje otpada – skladištu, do njegove uporabe ili zbrinjavanja.
- "zbrinjavanje otpada" - svaki postupak obrade ili odlaganja otpada u skladu s propisima.
- "recikliranje" - ponovna uporaba otpada u proizvodnom procesu, osim uporabe u energetske svrhe.
- "transport" - znači promet otpada izvan postrojenja.
- "odlagalište" - mjesto za odlaganje otpada na ili u tlo (tj. podzemlje) prema članu 2(g) Direktive o odlaganju otpada 1991/31/EC.

1.2. Održivi razvoj i upravljanje otpadom

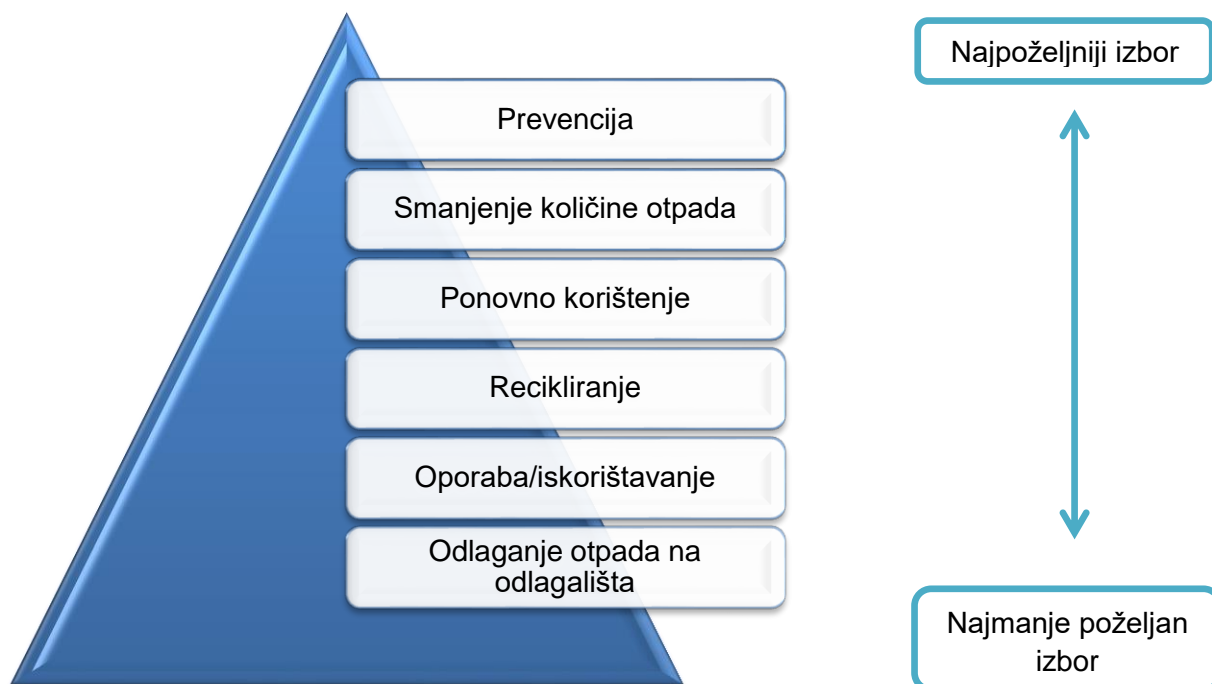
Održivi razvoj predstavlja okvir za oblikovanje politika i strategija kontinuiranog gospodarskog i socijalnog napretka, bez štete za okoliš i prirodne izvore bitne za ljudske djelatnosti u budućnosti. Osnovni je cilj osigurati održivo korištenje prirodnih izvora na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Ograničenost prirodnih resursa i negativni utjecaji na okoliš prouzrokovani njihovom potrošnjom zahtijevaju unaprjeđenje postojećih i iznalaženje novih modela za njihovo održivo korištenje.

Postupanje s otpadom na gospodarskim načelima zaštite okoliša osigurava se izbjegavanje opasnosti koje otpad može izazvati po zdravlje ljudi, biljnog i životinjskog svijeta kao i onečišćenja sastavnica okoliša (zrak, voda, tlo) iznad dopuštenih graničnih vrijednosti. Otklanja se mogućnost nekontroliranog odlaganja i spaljivanja, nastanka eksplozija ili požara, stvaranja neugodnih mirisa te pojavljivanja i razmnožavanja štetnih biljnih i životinjskih vrsta kao i razvoj patogenih mikroorganizama.

Prva zapovijed u okolišno odgovornom gospodarenju otpadom glasi: *Spriječiti stvaranje otpada*. Prvi korak predstavlja organizirano *sakupljanje otpada*, potom slijedi *razvrstavanje i transport otpada*. Prikupljeni razvrstani otpad se transportira: korisni dio na *privremeno skladištenje*, a nekorisni na trajno odlaganje na odlagališta. Ukoliko je moguće, preporučuje se *ponovno korištenje sastavnica otpada* ili pak *recikliranje*. Dio otpada koji se ne može reciklirati koristi se u energetske svrhe što je postupak *oporabe*. Konačni, a ujedno i najmanje poželjan postupak gospodarenja otpadom je *konačno odlaganje otpada na odlagališta*.

Gospodarenje otpadom se temelji na načelima hijerarhije gospodarenja otpadom koja je prikazana na sljedećem grafikonu.

Grafikon 1 Hijerarhija održivog gospodarenja otpadom

Temeljni ciljevi koji se postižu su:

- Izbjegavanje i smanjivanje nastanka otpada te smanjivanje opasnih svojstava otpada
- Sprječavanje nenadziranog postupanja s otpadom
- Iskorištavanje vrijednih svojstava otpada u materijalne i energetske svrhe i njihova obrada prije odlaganja
- Odlaganje otpada na za to predviđena odlagališta
- Saniranje otpadom onečišćenih površina

2. DOKUMENTACIJA O OTPADU KOJI PROIZVODI PODUZEĆE (porijeklo, vrste otpada u skladu sa listom otpada, sastav, količina);

U tablici 2, prikazane su vrste otpada, koje su klasificirane prema *Pravilniku o kategorijama otpada s listama* („Službene Novine FBiH“ Br. 9/05), a koje mogu nastati tijekom rada poduzeća FIS d.o.o. Vitez.

Tablica 2 Prikaz vrsta i načina zbrinjavanja otpada

Klasa otpada	Vrsta otpada	Način zbrinjavanja
03 OTPAD OD PRERADE DRVETA I PROIZVODNJE PLOČA I NAMJEŠTAJA, CELULOZE, PAPIRA I KARTONA		
03 01 otpad od prerade drveta i proizvodnje ploča i namještaja		
03 01 01	otpadna kora i pluto	Spaljivanje u vlastitim kotlovnicama
03 01 05	piljevina, strugotine, otpaci od rezanja drva, drvo, iverice i furnir koji ne sadrže opasne tvari	
08 OTPAD OD PROIZVODNJE, FORMULACIJE, PRODAJE I PRIMJENE PREMAZA (BOJE, LAKOVI I STAKLASTI EMAJLI), LJEPILA, SREDSTAVA ZA ZAPTIVANJE I TISKARSKIH BOJA		
08 01 otpad od proizvodnje, formulacije, prodaje, primjene i uklanjanja boja i lakova		
08 01 11*	otpadne boje i lakovi koji sadrže organska otapala ili druge opasne tvari	Zbrinjavanje od strane ovlaštenog poduzeća
08 01 12	otpadne boje i lakovi koji nisu navedeni pod 08 01 11	
08 01 21*	otpad od sredstava za uklanjanje/razrjeđivača boja ili lakova	
08 03 Otpad od proizvodnje, formulacije, prodaje i primjene tiskarskih boja		
08 03 17*	otpadni tiskarski toner koji sadrži opasne tvari	Zbrinjavanje od strane ovlaštenog poduzeća

08 04 otpad iz proizvodnje, formulacije, prodaje i primjene ljepila i sredstava za brtvljenje (uključujući vodonepropusne proizvode)		
08 04 09*	otpadna ljepila i sredstva za brtvljenje koja sadrže organska otapala ili druge opasne tvari	Zbrinjavanje od strane ovlaštenog poduzeća
08 04 10	otpadna ljepila i sredstva za brtvljenje koja nisu navedena pod 08 04 09	
10 OTPAD IZ TERMIČKIH PROCESA		
10 01 otpad iz termoelektrana i ostalih uređaja za spaljivanje (osim 19)		
10 01 01	šljaka sa rešetki ložišta, šljaka i prašina iz kotlova (osim prašine iz kotlova navedene pod 10 01 04)	Rasprostiranje po zemljištu/inertan otpad
12 OTPAD OD MEHANIČKOG OBLIKOVANJA I FIZIČKE I MEHANIČKE POVRŠINSKE OBRADJE METALA I PLASTIKE		
12 01 Otpad od oblikovanja i fizičke i mehaničke obrade metala i plastike		
12 01 01	strugotine i opiljci koji sadrže željezo	Prodaja kao sekundarnu sirovinu ili zbrinjavanje od strane ovlaštenog poduzeća
12 01 03	strugotine i opiljci obojenih metala	
13 OTPADNA ULJA I OTPAD OD TEKUĆIH GORIVA (osim jestivih ulja i ulja iz poglavlja 05, 12 i 19)		
13 02 Otpadna ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje		
13 02 05*	neklorirana ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje na bazi minerala	Zbrinjavanje od strane ovlaštenog poduzeća
13 02 02*	apsorbensi, filterski materijali (uključujući filtere za ulje koji nisu na drugi način specificirani), materijali za upijanje i zaštitna odjeća onečišćena opasnim tvarima	
15 OTPADNA AMBALAŽA; APSORBENSI, MATERIJALI ZA UPIJANJE, FILTERSKI MATERIJALI I ZAŠTITNA ODJEĆA KOJA NIJE SPECIFICIRANA NA DRUGI NAČIN		
15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komunalni ambalažni otpad)		
15 01 01	ambalaža od papira i kartona	Zbrinjavanje od strane ovlaštenog poduzeća za otkup sekundarnih sirovina
15 01 02	ambalaža od plastike	
15 01 03	ambalaža od drveta	
15 01 04	ambalaža od metala	
15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih materije ili je onečišćena opasni materijama	

16 OTPAD KOJI NIJE DRUGDJE SPECIFICIRAN U KATALOGU		
16 01 stara vozila iz različitih načina prijevoza (uključujući ne cestovna sredstva) i otpad od rastavljanja starih vozila i održavanja vozila (osim 13,14,16 06 i 16 08)		
16 01 03	stare gume	Zbrinjavanje od strane ovlaštenog poduzeća
16 01 07*	filteri za ulje	
16 01 14*	antifriz tekućine koje sadrže opasne tvari	
16 02 otpad iz električne i elektronske opreme		
16 02 13*	stara oprema koja sadrži opasne komponente i koje nisu navedene pod 16 02 09 do 16 02 12	Zbrinjavanje od strane ovlaštenog poduzeća
16 02 14	stara oprema koja nije navedena pod 16 02 09 do 16 02 13	
16 06 baterije i akumulatori		
16 06 02*	nikal-kadmijum baterije	Zbrinjavanje od strane ovlaštenog poduzeća
16 06 04	alkalne baterije (osim 16 06 03)	
16 06 05	ostale baterije i akumulatori	
19 OTPAD IZ POSTROJENJA ZA UPRAVLJANJE OTPADOM, POSTROJENJA ZA PREČIŠĆAVANJE GRADSKIH OTPADNIH VODA I PRIPREMU VODE ZA PIĆE I INDUSTRIJSKU UPOTREBU		
19 08 otpad iz uređaja za obradu otpadnih voda koji nije specificiran na drugi način		
19 08 01	ostaci na sitima i grabljama	Zbrinjavanje od strane ovlaštenog poduzeća
19 08 05	muljevi od obrade komunalnih otpadnih voda	
20 KOMUNALNI OTPAD (OTPAD IZ DOMAĆINSTAVA I SLIČNI OTPAD IZ INDUSTRIJSKIH I ZANATSKIH POGONA I IZ USTANOVA) UKLJUČUJUĆI ODVOJENO PRIKUPLJENE SASTOJKE		
20 01 Odvojeno skupljeni sastojci (osim 15 01)		
20 01 01	papir i karton	Zbrinjavanje od strane ovlaštenog poduzeća za otkup sekundarnih sirovina
20 01 02	staklo	
20 01 08	biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina	Kompostiranje ili zbrinjavanje od strane komunalnog poduzeća
20 01 10	odjeća	Zbrinjavanje od strane ovlaštenog poduzeća za otkup sekundarnih sirovina

20 01 11	tekstil	Zbrinjavanje od strane ovlaštenog poduzeća za otkup sekundarnih sirovina
20 01 36	odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23	
20 01 21*	fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrže živu	
20 01 35*	odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente	
20 01 39	plastika	
20 01 40	metali	
20 03 Ostali komunalni otpad		
20 03 01	miješani komunalni otpad	Zbrinjavanje od strane komunalnog poduzeća
20 03 07	krupni otpad	

*Prema *Pravilniku o kategorijama otpada s listama* („Službene Novine FBiH“ Br. 9/05) otpad koji spada u kategoriju opasnog otpada te se mora zbrinjavati na poseban način.

3. MJERE ZA SPRJEČAVANJE PROIZVODNJE OTPADA

Upravljanje otpadom u tvornici se vrši na okolišno prihvatljiv način. Isti se u prvom redu ogleda kroz sprječavanje nastanka otpada na izvoru, te korištenje ekološki prihvatljivih sirovina u proizvodnom procesu.

Sprječavanje nastanka otpada podrazumijeva mjere poduzete prije nego li je tvar, materijal ili proizvod postao otpad, kojima se smanjuju:

(a) količine otpada uključujući ponovnu uporabu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda,

(b) štetan učinak otpada na okoliš i zdravlje ljudi

(c) sadržaj štetnih tvari u materijalima i proizvodima. Sprječavanjem nastanka otpada postiže se dakle smanjenje količine i štetnosti otpada prije nego bilo koji postupak uporabe ili zbrinjavanje postanu opcija.

U cilju zadovoljavanja uvjeta iz *Zakona o upravljanju otpadom*, te podzakonskih akata predviđene su sljedeće mjere za sprječavanje proizvodnje otpada:

- Opasne i štetne tvari skladište se u originalnim pakiranjima u odgovarajućim posudama i spremnicima na za to predviđeno mjesto.
- Prilikom nabavke sirovina u proizvodnji, a posebno prilikom nabavke kemikalije iste se nabavljaju u velikim spremnicima. Nakon njihove upotrebe isti se vraćaju distributeru te se na taj način ponovno koriste.
- Otpadne tehnološke vode se prečišćavaju u postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda što doprinosi smanjenju opterećenja otpadnim vodama.
- Koristiti ispravnu opremu i uređaje uz pridržavanje sigurnosno tehničkih mjera od strane za to stručno osposobljenih i uvježbanih zaposlenika.
- Zauljena ambalaža i ambalaža od kemikalija koja nije povratna, preuzima ovlašteno poduzeće.
- Odvojeno skupljati i odlagati papirnu ambalaže i metalni otpad u za to predviđene posude.
- Smanjiti količine otpada za konačno odlaganje i zbrinjavanje.
- Vršiti upozoravanje radnika na radnu disciplinu čime se nalaže i kontrolira pažljivo rukovanje sa svim sirovinama i repromaterijalima.

Naručitelj: FIS d.o.o. Vitez	Objekt: Poslovno - proizvodni kompleks	Broj Plana: 01-2-80-V/23	Datum izrade: svibanj, 2023.
--	--	------------------------------------	--

- Pridržavati se sustavnih procedura koje su propisane prilikom nabavke sirovina i repromaterijala.
- Redovno voditi evidenciju o količini, vrsti i financijskom utrošku sredstava za uklonjeni otpad i opasne tvari, a po završetku poslovne godine ove podatke dostaviti nadležnom Ministarstvu.

4.1. Mjere za sprječavanje proizvodnje otpada pri održavanju mehanizacije

Mjere za sprječavanje proizvodnje otpada su sljedeće:

- Izvođenje plansko – preventivnog održavanja pojedinih komponenti strojeva i postrojenja, a prema uputama proizvođača pojedinih komponenti,
- Ažuriranje tehničke dokumentacije planova i uputa za održavanje sredstava rada i opreme,
- Redovitim i kvalitetnim održavanjem strojeva i opreme se smanjuje mogućnost pojave eventualnih curenja goriva, ulja i maziva,
- Korištenje ulja i drugih maziva prema uputama proizvođača pojedinih komponenti strojeva i postrojenja,
- Redovna otprema odvojeno sakupljenih komponenti otpada do destinacije za konačno zbrinjavanje,
- Svako eventualno onečišćeno tlo uljem i/ili mazivom prekriti pijeskom, a za tim kontaminiranu površinu sastrugati i odlagati u poseban kontejner, te predati na zbrinjavanje ovlaštenom poduzeću.

4.2. Mjere za sprječavanje nastanka proizvodnog otpada koji je po prirodi i sastavu sličan komunalnom

Mjere za sprječavanje proizvodnog otpada koji je po prirodi i sastavu sličan komunalnom su sljedeće:

- Korištenje proizvoda sa minimalnim sadržajem ambalažnog otpada.
- Odvojeno skupljanje korisnih komponenti (koje imaju tržišnu vrijednost: stari papir i karton, PET ambalaža, metalni otpad i sl.)
- Organski otpad i otpad iz kuhinja, kantine i restorana tretirati kompostiranjem,
- Redovan odvoz od stane ovlaštenog poduzeća.

4. ODVAJANJE OTPADA

Prvi korak u odgovornom gospodarenju otpadom predstavlja organizirano sakupljanje otpada. Najefikasniji način organiziranog prikupljanja otpada je prikupljanje već razvrstanog otpada (razvrstanog po kategorijama). To podrazumijeva razvrstavanje otpada odmah na mjestu nastanka, pri čemu se izdvajaju iskoristive otpadne tvari koje se zatim odvojeno odlažu po vrstama u za to predviđene spremnike koji su postavljeni na javne površine i u reciklažna dvorišta.

S mjesta sakupljanja, otpad se predaje na konačno zbrinjavanje izvan pogona ovlaštenim poduzećima. Poduzete su neophodne mjere kako bi se osiguralo da skladišteni otpad ne ugrožava ljudsko zdravlje i da ne oštećuje okoliš, a naročito da bude odložen bez rizika za vodu, zrak, biljni i životinjski svijet, da ne uzrokuje smetnje u vidu buke i neugodnih mirisa te u konačnici da ne utječe na okoliš.

Prilikom korištenja predmetnog poduzeća, otpad se prikuplja i identificira u skladu s *Pravilnikom o kategorijama otpada s listama* („Službene novine FBiH“, broj: 9/05) i na pravilan način odlaže.

5. METODE TRETMANA I KONAČNOG ODLAGANJA

U cilju odvajanja, tretmana i konačnog odlaganja, tretmana i konačnog odlaganja otpada provode se sljedeće mjere:

- Prilikom svakog preuzimanja otpada (osim komunalnog) obvezno napraviti zapisnik o preuzimanju otpada (datum, količina, vrsta otpada itd.)
- Korištena ulja i maziva se prikupljaju odvojeno, i po potrebi predaju na zbrinjavanje organizaciji ovlaštenoj za ovu vrstu otpada.
- Opasan otpad se treba predavati ovlaštenom poduzeću za zbrinjavanje opasnog otpada,
- ambalažni otpad onečišćen opasnim tvarima treba zbrinjavati putem ovlaštenog poduzeća za otkup ove vrste otpada,
- ambalažni otpad treba zbrinjavati putem ovlaštenog poduzeća za otkup sekundarne sirovine ove vrste.
- Sekundarne sirovine (papir, otpadni metali i dr.) se razvrstavaju i predaju ovlaštenom poduzeću,
- Komunalni otpad se redovno skuplja u kontejnere i sa ovlaštenim poduzećem propisno zbrinjava.
- Za zbrinjavanje praznih toner kasete će se zaključiti ugovor s ovlaštenim poduzećem.

Odlaganje otpada na odlagalište, odnosno konačno/trajno odlaganje podrazumijeva svako djelovanje koje nije oporaba, čak i u slučaju u kojem tijekom postupka dolazi do sekundarnih posljedica u obliku obnavljanja tvari ili energije. Trajno odlaganje otpada podrazumijeva odlaganje otpada koji je inertan na sve vrste utjecaja iz atmosfere i atmosferske oborine.

Izvještaj o kategoriji i količinama te poduzetim aktivnostima šalje se nadležnim Ministarstvima jedanput godišnje. Konačno zbrinjavanje komunalnog otpada se vrši redovno na gradskoj deponiji kamionima općinskog javnog komunalnog poduzeća.

6. OSOBA OVLAŠTENA ZA POSLOVE UPRAVLJANJA OTPADOM

Shodno članu 20. *Zakona o upravljanju otpadom* („Službene novine Federacije BiH“, broj 33/03, 72/09 i 92/17). Operator postrojenja za koja je potrebna okolišna dozvola kao proizvođač mora odrediti lice odgovorno za poslove upravljanja otpadom.

Nadležni organ iz člana 11. *Zakona o upravljanju otpadom* („Službene novine Federacije BiH“, broj 33/03, 72/09 i 92/17), bit će obaviješten o imenovanju odgovornog lica.

Odgovornost lica ovlaštenog za poslove upravljanja otpadom ne oslobađa operatora financijske i pravne odgovornosti za poštivanje Plana upravljanja otpadom.

Ja _____, kao zakonski zastupnik poduzeća FIS d.o.o., shodno članu 20. *Zakona o upravljanju otpadom* („Službene novine Federacije BiH“, broj 33/03, 72/09 i 92/17), ovim putem:

I M E N U J E M

kao odgovornu osobu poduzeća **FIS d.o.o. Vitez** za upravljanje otpadom.

Odgovorna osoba je dužna:

- ažurirati Plan upravljanja otpadom;
- provesti Plan upravljanja otpadom;
- predložiti mjere za poboljšanje prevencije, ponovnog korištenja i reciklaže otpada;
- nadzirati ispunjenje utvrđenih uvjeta za upravljanje otpadom i o tomu izvještavati operatora.

Odgovornost osobe iz stavka 1. ovoga Člana ne oslobađa operatora financijske i pravne odgovornosti za poštovanje zahtjeva za upravljanje otpadom.

Direktor

U Vitezu _____ 2023.

M.P.

Marijana Maljić

Naručitelj:	Objekt:	Broj Plana:	Datum izrade:
<i>FIS d.o.o. Vitez</i>	<i>Poslovno - proizvodni kompleks</i>	<i>01-2-80-V/23</i>	<i>svibanj, 2023.</i>

Izrađivač Plana:	Naziv mape:
<i>Zagrebinspekt d.o.o. Mostar</i>	<i>Plan upravljanja okolišem</i>